

Jaarverslag 2001 Stamboek/fokprogramma Sauromalus obesus (Chuckwalla).

Inhoud:

1. Inleiding
2. Stamboek populatie
3. Geboorten in 2001
4. Importen in 2001
5. Sterften in 2001
6. Transfers in 2001
7. Discussie.

1. Inleiding:

De afgelopen jaren waren er problemen met betrekking tot verwerking van stamboekgegevens in een softwareprogramma. Jaren was in gebruik "ZRBOOK", en vervolgens in 2000 en 2001 "Stamboek". Vanaf dit jaar zal het ISIS programma "Sparks" worden gebruikt. Een print out maken van het complete stamboek is door deze problemen nu niet mogelijk. Dit jaar 2002 zal hard worden gewerkt aan invoeren van alle relevante informatie in het programma Sparks, zodat begin volgend jaar een uitgeprint overzicht van het stamboek bij het jaarverslag kan worden gevoegd.

2. Stamboek populatie.

De stamboekpopulatie bestond op 31-12-2001 uit 135 dieren. Een toename van 6 dieren ten opzichte van 31-12-2000. Geïmporteerde wildvangdieren, wel of niet al langer in gevangenschap, zijn in 2001 niet aan het stamboek aangemeld. Ook volwassen in gevangenschap gekweekte dieren werden niet aan het stamboek aangemeld. Op zich is deze stabilisatie niet zo erg, doch het aantal "founderdieren", dus uit het wild afkomstige oorspronkelijke stamboekdieren, is binnen het stamboek niet zo hoog (zie discussie).

3. Geboorten.

In 2001 werden slechts op de locatie Zwarte poorte 6 dieren geboren. Deze dieren gingen in de loop van 2001 naar twee andere locaties binnen het stamboek.

4. Importen in 2001.

Er zijn geen importen te melden.

5. Sterften in 2001.

Er zijn geen sterften te melden.

6. Transfers in 2001.

De 6 bij Zwarte poorte geboren dieren gingen naar twee locaties binnen het stamboek; 1 nieuwe stamboeklocatie en 1 reeds bij het stamboek aangesloten locatie.

7. Discussie.

Zoals onder punt 2 reeds opgemerkt, is het aantal uit het wild afkomstige stamboekdieren niet hoog. Het aantal nakomelingen uit wildvangdieren is mede daardoor laag. Uit 29 uit het wild afkomstige dieren hebben zich slechts 9 binnen het stamboek voortgeplant.

Aan te bevelen is een aantal wildvangdieren aan de stamboekpopulatie toe te voegen. Van groot belang hierbij echter is duidelijkheid te hebben over de exacte herkomst van de dieren. Van slechts 4 wildvang "founderdieren" is de exacte herkomst bekend; het betreft hier 2.2 dieren afkomstig uit de zuid Californische dierentuin "The living desert", in 1988 als volwassen dieren door de Diergaarde Blijdorp geïmporteerd. Het betreft hier dieren die op het grondgebied van de dierentuin in het wild leefden, en als slachtoffer van mogelijk vogels naar binnenverblijven waren overgebracht. De twee mannen zijn nu nog in leven. Zij hebben zich de laatste jaren echter niet meer voortgeplant door gebrek aan volwassen vrouwen uit hetzelfde gebied; zij zijn apart gehuisvest in Blijdorp en Zwartepoorte. De nakomelingen van deze vier dieren hebben zich wel al met succes voortgeplant, echter slechts op twee locaties binnen het stamboek in de directe lijn. Op andere locaties zijn dieren gekoppeld aan dieren (wildvang en/of nakweek) met een onbekende herkomst. Op 1 locatie (V.Lierop) is een situatie ontstaan waar nakomelingen van de bekende herkomstdieren zijn gekoppeld.

Het is zaak de stamboekpopulatie definitief in twee groepen op te splitsen. Een groep met bekende herkomst (Zuid Californie) en een groep met onbekende herkomst. Ik adviseer dan ook alle stamboekdeelnemers, in het bezit van vertegenwoordigers van beide groepen deze gescheiden te houden en te kweken. Hieraan gerelateerd is het van groot belang uit te zoeken wat de herkomst is van een aantal uit de VS afkomstige gekweekte dieren, door het stamboek geïmporteerd in 1999. Het stamboek is nog steeds in contact met kweker Greb en Prof Richard Montanucci. De laatste werkt al geruime tijd aan revisie van het geslacht Sauromalus. Publicatie van zijn bevindingen zullen echter nog enige tijd op zich laten wachten. Op dit moment wordt door het stamboek goed fotomateriaal verzameld van de wildvangdieren met bekende herkomst. Tegelijkertijd zal kweker Greb worden gevraagd duidelijkheid te verschaffen over de in 1999 gekweekte importdieren. DNA analyses zouden mogelijk ook uitkomst in dit thema kunnen verschaffen. De financiële middelen ontbreken hier echter voor.

Binnen het stamboek zijn op de locatie Zwartepoorte kweekresultaten geboekt tot in de derde generatie (F3). Met deze laatste F3 dieren zijn twee maal problemen ontstaan. De jongen vertoonden krulstaarten en groeiden slecht tot geheel niet. Uiteindelijk stierven alle binnen een jaar.

Het ouderpaar dat de F3 jongen voortbracht is daarna gesepareerd.

Een ander verschijnsel deed zich voor met een ouderpaar op locatie Zwartepoorte, waarvan beide ouders geboren waren uit de 2.2 wildvang "founderdieren" (in zowel Diergaarde Blijdorp als bij Zwartepoorte). Het vrouwtje, geboren in 1992, was het eerste levensjaar een echt probleemdier. At aanvankelijk slecht, groeide matig en is langere tijd met Nutrisojavoeding (papvoeding) bijgevoerd. Na het tweede jaar is zij goed gaan groeien en is uiteindelijk een gezond uitgegroeid dier geworden. Het mannetje is een in 1996 geboren dier uit de Diergaarde Blijdorp. Dit dier groeide probleemloos op.

Op 1/9/2000 werden uit dit ouderpaar uit 6 eieren (gelegd op 14/6) 6 jongen geboren, die alle ca. 10% zwaarder en groter waren, dan alle andere tot nu toe geboren jongen. Deze jongen zijn op 3 verschillende locaties binnen het stamboek op fokleenbasis ondergebracht. Deze locaties zullen het stamboek zeer binnenkort informeren over de geslachten van die dieren. Gezien het feit, dat zij nakomelingen zijn van de wildvangdieren met exacte herkomst, is verdere kweek met deze dieren van groot belang. Met betrekking tot Nutrisojapapvoeding is ook goed resultaat geboekt op locatie V.Lierop.

Tijdens verschillende contacten tussen het stamboek en Prof Richard Montanucci is gesproken over het thema "broedtemperatuur gebonden geslacht". Doorgaans wordt er vanuit gegaan, dat bij veel soorten hagedissen jongen van het vrouwelijke geslacht worden geboren bij circa 27 graden C. incubatietemperatuur, en mannelijke bij circa 32 graden C. Montanucci is van oordeel dat bij chuckwalla's dit wel eens niet zou kunnen opgaan. Opvallend detail hierbij is dat van bij 27 graden C. geïncubeerde eieren op locatie Zwartepoorte, de uitkomst laag tot zeer laag was. Bij 32 graden C. echter was de uitkomst diverse malen 100%. Verder experimenteren met incubatietemperaturen in deze is dus van groot belang, en derhalve ook het informeren van het stamboek over de ontwikkeling van de geslachten.

Verder zijn in 2001 door het stamboek huisvestings- en voedingsadviezen op schrift gesteld (zie bijlage).

Bij het stamboek is een omvangrijke literatuurlijst opvraagbaar.

Zoals boven al opgemerkt is het aantal zich voortplantende wildvangdieren laag. Gedurende de laatste 10 jaar is op 4 locaties binnen het stamboek met de soort gekweekt. Op zich een redelijk resultaat te noemen. De continuïteit is echter niet hoog. Derhalve is het van groot belang dat stamboekdeelnemers meer energie steken in het creëren van optimale omstandigheden die kweek mogelijk maken. De huisvestings- en voedingsadviezen kunnen hierin een belangrijk instrument zijn.

Het stamboek zal zich naar mijn idee op twee zaken moeten richten.

1. Het creëren van een stamboekpopulatie dieren met bekende herkomst. Uit dit stamboek kan veel worden geleerd m.b.t. voortplanting, gedrag, voeding, gezondheid.
2. Het instandhouden van een stamboekpopulatie dieren met onbekende herkomst. Vanuit deze groep dieren kunnen deelnemers of nieuwe stamboekdeelnemers worden voorzien van dieren om ervaring met de soort op te doen. Deze groep zal slechts als een "onbekende herkomst chuckwalla" binnen het stamboek worden beheerd.

29 maart 2002.

H.A. Zwartepoorte, stamboekcoördinator.